

Sadržaj

O autorima	17
Predgovor	23
1. Sredstva osiguranja namirenja tražbina vjerovnika	27
1.1. Funkcija sredstava osiguranja namirenja tražbina vjerovnika	28
1.2. Stvarnopravna sredstva osiguranja namirenja tražbina vjerovnika	32
1.2.1. Založno pravo	32
1.2.1.1. Sadržaj založnog prava	33
1.2.1.2. Objekt zaloga	34
1.2.1.3. Osigurana tražbina	36
1.2.1.4. Stjecanje založnog prava	37
1.2.1.4.1. Založno pravo na pokretnini	37
1.2.1.4.1.1. Osnivanje založnog prava na pokretnini	37
1.2.1.4.1.2. Posjed založene stvari	38
1.2.1.4.1.3. Ovlaštenja i dužnosti založnog vjerovnika i dužnika	38
1.2.1.4.1.4. Podzaložno pravo	39
1.2.1.4.1.5. Namirenje iz zaloga pokretnina	40
1.2.1.4.1.6. Upisivanje stvarnih prava na pokretninama	43
1.2.1.4.2. Založno pravo na nekretnini	44
1.2.1.4.2.1. Osnivanje založnog prava na nekretnini	44
1.2.1.4.2.2. Namirenje iz hipoteke	48
1.2.1.4.3. Založno pravo na pravu	50
1.2.1.5. Prvenstveni red založnog prava	53
1.2.1.6. Prestanak založnog prava	55
1.2.2. Fiducija	56
1.2.2.1. Pojam fiducije i razlike od zaloga	56
1.2.2.2. Načini osnivanja fiducije	56
1.2.2.3. Namirenje iz fiducije	57
1.2.2.3.1. Prodaja fiducijom opterećene stvari ili prava	58
1.2.2.3.2. Stjecanje vlasništva vjerovnika nad predmetom fiducije	59
1.2.3. Pravo zadržaja (retencije)	62
1.2.3.1. Određenje pojma i pravna narav	62
1.2.3.2. Vjerovnikova (retinentova) tražbina	63
1.2.3.3. Predmet retencije	64
1.2.3.4. Pravni učinci retencije i postupak namirenja iz prava retencije stvari	65
1.2.3.4.1. Pravni učinci retencije prema retinentu i prema dužniku	65
1.2.3.4.2. Namirenje iz zadržane stvari	66
1.2.3.5. Prestanak prava retencije	68

1.3. Obveznopravna sredstva osiguranja namirenja tražbina vjerovnika	68
1.3.1. Jamstvo	68
1.3.1.1. Definicija, nastanak i karakteristike jamstva	68
1.3.1.2. Oblik ugovora o jamstvu	70
1.3.1.3. Poslovna sposobnost jamca i dužnika	70
1.3.1.4. Predmet na koji se jamstvo odnosi	71
1.3.1.5. Oblici jamstva	72
1.3.1.6. Odnosi između vjerovnika, dužnika i jamca	73
1.3.1.6.1. Odnos vjerovnika i jamca	73
1.3.1.6.2. Odnos jamca i dužnika	75
1.3.1.7. Prestanak jamstva	77
1.3.1.8. Instituti slični jamstvu	77
1.3.1.8.1. Bankarsko jamstvo	78
1.3.1.8.2. Preuzimanje duga	78
1.3.1.8.3. Pristupanje dugu	79
1.3.1.8.4. Preuzimanje ispunjenja	80
1.3.2. Kamate	81
1.3.2.1. Općenite značajke	81
1.3.2.2. Pojam i vrste kamata	82
1.3.2.3. Kategorije kamatnih subjekata	84
1.3.2.4. Visina i dospelost kamata	85
1.3.2.4.1. Ugovorne kamate	85
1.3.2.4.2. Zatezne kamate	86
1.3.2.4.3. Kamate na obveze izražene u stranoj valuti	88
1.3.2.5. Odnos ugovornih i zateznih kamata	88
1.3.2.6. Metode izračuna kamata	90
1.3.3. Ugovorna kazna	92
1.3.3.1. Definicija ugovorne kazne i njene karakteristike	92
1.3.3.2. Primjena ugovorne kazne i drugih instituta	94
1.3.3.3. Notifikacija, razlike ugovorne kazne i zateznih kamata i izvori prava	96
1.3.4. Ugovor o ustupu tražbine ili cesija	97
1.3.4.1. Pojam i dopustivost ustupa tražbine	97
1.3.4.2. Opseg ustupa	98
1.3.4.3. Odnos cedenta, cesionara i cesusa	99
1.3.4.4. Najčešći slučajevi ustupa u praksi	99
1.4. Ovršnopravna sredstva osiguranja namirenja tražbina vjerovnika	100
1.4.1. Prethodne i privremene mjere u ovršnom postupku	100
1.4.1.1. Zajedničke karakteristike	100
1.4.1.2. Prethodne mjere	103
1.4.1.3. Privremene mjere	105
1.4.1.3.1. Privremene mjere radi osiguranja novčane tražbine	106
1.4.1.3.2. Privremene mjere radi osiguranja nenovčanih tražbina	107
1.4.2. Zadužnica	110
1.4.2.1. Definicija i funkcija	110

1.4.2.2. Sadržaj i oblik zadužnice	110
1.4.2.3. Solidarno jamstvo u zadužnici	112
1.4.2.4. Postupak sa zadužnicom	112
1.4.2.5. Bjanko zadužnica	114

2. Osnove prava međunarodnih plaćanja **117**

2.1. Vrijednosni papiri	118
2.1.1. Mjenica	119
2.1.1.1. Trasirana mjenica	120
2.1.1.1.1. Sastojci mjenice	120
2.1.1.1.2. Mjenične radnje	122
2.1.1.2. Vlastita mjenica	125
2.1.2. Ček	125
2.1.2.1. Bitni sastojci čeka	125
2.2. Akreditivi	126
2.2.1. Pojam	127
2.2.2. Ekonomsko-financijski motivi akreditiva	129
2.2.3. Načela poslovanja akreditivom	131
2.2.3.1. Načelo inkorporacije	131
2.2.3.2. Načelo poslovanja dokumentima, a ne robom	131
2.2.3.3. Načelo odvojenosti akreditivnog posla od osnovnog ugovora	132
2.2.3.4. Načelo odvojenosti i samostalnosti pravnih odnosa nastalih unutar akreditivnog posla	132
2.2.3.5. Načelo ispitivanja dokumenata i dokumentarne strogosti	132
2.2.4. Subjekti akreditivnog poslovanja	133
2.2.5. Oblici i vrste akreditiva	134
2.2.5.1. Prema čvrstini obveze banke koja otvara akreditiv	134
2.2.5.2. Prema mogućnosti prijenosa na novog korisnika	134
2.2.5.3. Prema trenutku i načinu plaćanja odnosno ispunjenja	135
2.2.5.4. Prema čvrstini obveze koju preuzima posrednička banka	135
2.2.5.5. S gledišta kojoj banci se moraju prezentirati dokumenti	136
2.2.5.6. Prema kretanju robe i usluga (uvoz ili izvoz)	136
2.2.5.7. Ostale vrste akreditiva	136
2.2.6. Forma i sadržaj akreditiva	138
2.2.6.1. Forma i sadržaj	138
2.2.6.2. Ispitivanje dokumenata	140
2.2.7. Ispitivanje akreditiva	140
2.3. Bankarska garancija	141
2.3.1. Pojam bankarske garancije	141
2.3.2. Pravna priroda bankarske garancije	142
2.3.3. Vrste garancija	145
2.3.3.1. Ponudbena garancija	145
2.3.3.2. Garancija za predujam	145

2.3.3.3. Garancija za dobro izvršenje posla	146
2.3.3.4. Garancija povrata zadržanih iznosa	146
2.3.3.5. <i>Standby</i> akreditivi	147
2.3.3.6. Bondovi	147
2.3.3.7. Potvrđene garancije (supergarancije)	148
2.3.3.8. Kontragarancija	148
2.3.3.9. Carinska garancija	148
2.3.3.10. Druge vrste garancija	148
2.3.4. Stranke	149
2.3.4.1. O strankama kod garancija	149
2.3.4.2. Odnos banke i nalogodavca kod naplate	150
2.3.5. Sastavni dijelovi garancije	151
2.3.6. Međunarodna pravila za garancije	153
2.3.6.1. Jednoobrazna pravila za ugovorne garancije	154
2.3.6.2. Jednoobrazna pravila za garancije na prvi poziv	155
2.3.6.3. Jednoobrazna pravila za bondove	158
2.4. Naplata dokumenata putem banke (inkaso)	159
2.4.1. Što je inkaso?	159
2.4.2. Postupak naplate	161
2.5. Escrow računi	163
2.6. Factoring i forfaiting	164
2.6.1. <i>Factoring</i>	164
2.6.2. <i>Forfaiting</i>	166

3. Pravo intelektualnog vlasništva **171**

3.1 Općenito	172
3.1.1. Određenje pojma intelektualnog vlasništva	172
3.1.2. Oblici intelektualnog vlasništva	173
3.1.3. Prijenos prava intelektualnog vlasništva	174
3.1.3.1. Licencija	175
3.1.3.1.1. Vrste licencije	175
3.1.3.1.2. Ugovor o licenciji	176
3.1.3.2. Pravni izvori	177
3.1.3.3. Zaštita intelektualnog vlasništva i provedba	180
3.2. Autorsko pravo	182
3.2.1. Određivanje pojma autorskog prava i užem i širem smislu	182
3.2.2. Izvori prava o autorskom pravu	183
3.2.3. Predmet zaštite	184
3.2.4. Autor	185
3.2.5. Sadržaj autorskog prava	186
3.2.5.1. Moralna prava	186
3.2.5.2. Imovinska prava	188

3.2.5.2.1. Pravo reproduciranja	188
3.2.5.2.2. Pravo distribucije	188
3.2.5.2.3. Pravo priopćavanja autorskog djela javnosti	188
3.2.5.2.4. Pravo prerade	189
3.2.5.3. Ostala prava autora	189
3.2.6. Neka sadržajna ograničenja autorskog prava	190
3.2.7. Trajanje autorskog prava	190
3.2.8. Autorsko pravo u pravnom prometu	191
3.2.8.1. Posebne vrste ugovora	191
3.2.8.2. Primjer ugovora o autorskom djelu	192
3.2.9. Sudska zaštita autorskog prava	195
3.3. Industrijski dizajn	196
3.3.1. Općenito i definicija pojma	196
3.3.2. Uvjeti zaštite	197
3.3.3. Isključeno od zaštite	198
3.3.4. Dizajner	198
3.3.5. Nositelj industrijskog dizajna	198
3.3.6. Primjerak prijave	199
3.3.7. Priznanje prava	203
3.3.8. Trajanje zaštite	207
3.4. Žig	210
3.4.1. Općenito	210
3.4.2. Nacionalni i nadnacionalni propisi	210
3.4.3. Vrste žigova	211
3.4.5. Robe i usluge	214
3.4.6. Registracija žiga	216
3.4.6.1. Prijava	218
3.4.6.2. Postupanje s prijavom	220
3.4.6.3. Apsolutni razlozi	221
3.4.6.4. Relativni razlozi	222
3.4.7. Rješenje o registraciji žiga	223
3.4.8. Trajanje zaštite	226
3.4.9. Prestanak žiga	226
3.4.10. Međunarodna zaštita žiga	227
3.4.11. Žig i brand	227
3.4.12. Znakovi „ hrvatska kvaliteta “ i „, izvorno hrvatsko“	229
3.5. Patent	230
3.5.1. Općenito	230
3.5.2. Međunarodni sporazumi	231
3.5.4. Hrvatski patenti kroz stoljeća	232
3.5.4.1. Padobran – Faust Vrančić, 1551.	232
3.5.3. Nacionalni propisi	232
3.5.4.2. Torpedo – Ivan Vukić Lupis, Rijeka, 1860.	233

3.5.4.3. Cepelin – David Schwartz, Zagreb, 1890.	233
3.5.4.4. Penkala – Slavoljub Penkala, Zagreb, 1906.	234
3.5.4.5. Azitromicin – Pliva, Zagreb, 1981.	234
3.5.5. Izum	235
3.5.5.1. Novost	235
3.5.5.2. Inventivnost	235
3.5.5.3. Industrijska primjenljivost	235
3.5.5.4. Stvaralački rad i tehnički karakter	235
3.5.5.5. Isključeno od zaštite	236
3.5.5.6. Primjeri izuma	236
3.5.6. Patent	237
3.5.6.1. Pravo na patent	237
3.5.6.2. Postupak	237
3.5.6.3. Patentna prijava	238
3.5.6.4. Zahtjev za priznanje patenta	242
3.5.6.5. Rješenje o priznanju patenta	246
3.5.6.6. Objavljeni patent	249
3.5.6.7. Trajanje, održavanje i prestanak patenta	251
3.5.6.8. Međunarodne prijave patenata	251
3.6. Poslovna tajna	253
3.6.1. Općenito	253
3.6.2. Nacionalni propisi	254
3.6.3. Nadnacionalni propisi	254
3.6.4. Pojam poslovne tajne	254
3.6.5. Predmet zaštite	255
3.6.6. Mjere i postupci zaštite	257
3.6.7. Dokumentacija	258
3.6.7.1. Pravilnik o poslovnoj tajni	258
3.6.7.2. Ugovor o povjerljivosti	263
3.6.7.3. Izjava o čuvanju poslovne tajne	267
3.6.8. Oznaka povjerljivosti	269
3.6.9. Iznimke od obveze čuvanja poslovne tajne	270

4. Zaštita prava tržišnog natjecanja **271**

4.1. Uvod	272
4.2. Razvitak prava tržišnog natjecanja	273
4.2.1. Povijest prava tržišnog natjecanja	273
4.3. Pravo i politika tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj	274
4.3.1. Povijest	274
4.3.2. Pravni okvir	275
4.4. Tijela za zaštitu konkurencije	276
4.4.1. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	276

4.5. Pojam poduzetnika	277
4.5.1. Tržišna snaga poduzetnika	278
4.6. Pokretanje postupka pred agencijom	279
4.6.1. Propisi prije 1. listopada 2010.	280
4.6.2. Propisi poslije 1. listopada 2010.	280
4.7. Pojam mjerodavnog tržišta	281
4.7.1. Proizvodna dimenzija	281
4.7.2. Zemljopisna dimenzija	281
4.8. Sporazumi poduzetnika	282
4.8.1. Pojam sporazuma poduzetnika	282
4.8.2. Zabranjeni sporazumi poduzetnika	282
4.8.2.1. Karteli	283
4.8.3. Ocjena dopuštenosti sporazuma poduzetnika i mogućnost izuzeća od opće zabrane	284
4.8.4. Pravne posljedice sklapanja zabranjenog sporazuma	286
4.8.5. Izuzeća ograničavajućih sporazuma od opće zabrane	286
4.8.5.1. Vrste izuzeća sporazuma	287
4.8.6. Sporazumi na koje se ne primjenjuju pravila o zabranjenim sporazumima	288
4.9. Zloupotreba vladajućeg položaja	290
4.9.1. Pojam vladajućeg položaja na tržištu	290
4.9.2. Zloupotreba vladajućeg položaja	291
4.10. Pojam koncentracija poduzetnika	293
4.10.1. Pravni oblici koncentracija	293
4.10.2. Preduvjeti nastanka koncentracije	294
4.10.2.1. Stjecanje kontrole	295
4.10.2.2. Ostvarivanje prevladavajućeg utjecaja	296
4.10.2.3. Samostalna i zajednička kontrola	297
4.10.3. Vrste koncentracija poduzetnika	297
4.10.4. Kontrola koncentracija poduzetnika	299
4.10.4.1. Motivi sudionika koncentracija	299
4.10.4.2. Očekivane prednosti i mogući nedostaci koncentracija	300
4.10.4.3. Razlozi za kontrolu koncentracija	300
4.10.4.4. Povijest kontrole koncentracija	301
4.10.5. Koncentracije s obzirom na njihov učinak na tržišno natjecanje	302
4.10.5.1. Zabranjene koncentracije	302
4.10.6. Postupak ocjene dopuštenosti koncentracija	303
4.10.6.1. Test značajnog učinka	304
4.10.6.2. Teret dokaza	304
4.10.6.3. Prijava koncentracije	305
4.10.6.4. Kriteriji za ocjenu dopuštenosti koncentracije poduzetnika	308
4.10.6.5. Početni pokazatelji učinaka koncentracije	309

4.10.7. Odluke Agencije u postupcima ocjene koncentracija	310
4.10.7.1. Rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje dopuštenom	310
4.10.7.2. Rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje zabranjenom	310
4.10.7.3. Rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom	310
4.10.7.4. Rješenje o ukidanju ili izmjeni rješenja o dopuštenosti koncentracije	311
4.11. Sankcije za kršenje propisa o tržišnom natjecanju	311
4.11.1. Prekršajna odgovornost	312
4.11.2. Upravno-kaznene mjere	312
4.11.2.1. Oslobođenje ili umanjeње upravno-kaznene mjere	313
4.12. Kontrola zakonitosti odluka agencije	314
4.12.1. Stanje prema propisima prije 1. listopada 2010.	314
4.12.2. Stanje prema propisima poslije 1. listopada 2010.	314

5. Zaštita potrošača **317**

5.1. Zaštita potrošača - značaj i razvoj	318
5.2. Konzumerizam	323
5.3. Zaštita potrošača u Sjedinjenim Američkim Državama	327
5.4. Glavna područja zaštite potrošača	330
5.5. Zaštita djece	332
5.6. Zaštita okoliša	333
5.7. Europska politika zaštite potrošača	334
5.8. Zaštita potrošača u Republici Hrvatskoj	343

6. Osnove javne nabave **353**

6.1. Uvod	354
6.1.1. Vrijednost javnih nabava u Republici Hrvatskoj	354
6.1.2. Zašto je javna nabava bitna gospodarstvu?	354
6.1.3. Složenost javne nabave	356
6.1.4. Propisi o javnoj nabavi	357
6.2. Zakon o javnoj nabavi	359
6.2.1. Temeljni pojmovi javne nabave	359
6.2.2. Obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi	361
6.2.3. Primjena Zakona o javnoj nabavi i izuzeci od primjene	363
6.2.4. Načela javne nabave	366
6.2.5. Početak javne nabave	367
6.2.6. Odabir postupka javne nabave	367
6.2.7. Objava poziva za nadmetanje	369

6.2.8. Komunikacija u postupku javne nabave	370
6.2.9. Rokovi u sustavu javne nabave	371
6.2.10. Sposobnost gospodarskih subjekata	374
6.2.10.1. Uvodno o sposobnosti gospodarskih subjekata	374
6.2.10.2. Isključenje gospodarskih subjekata iz sudjelovanja u postupku javne nabave	375
6.2.10.3. Dokazi sposobnosti	376
6.2.10.3.1. Dokaz pravne i poslovne sposobnosti	377
6.2.10.3.2. Dokaz o nekažnjavanju	377
6.2.10.3.3. Dokaz financijske sposobnosti	378
6.2.10.3.4. Dokaz tehničke i stručne sposobnosti	379
6.2.11. Ponuda	380
6.2.12. Postupanje naručitelja nakon zaprimanja ponude	383
6.2.13. Rok mirovanja i završetak postupka javne nabave	384
6.2.14. Pravna zaštita u postupku javne nabave	385
6.3. Zaključno o javnoj nabavi	388

7. Tajnost podataka

391

7.1. Uvod	392
7.1.1. Država – od zatvorene do transparentne	392
7.1.2. Poslovni podaci – sve važniji	393
7.1.3. Zaštita osobnih podataka – univerzalna kategorija	393
7.2. Tajni podaci od državnog značaja	394
7.2.1. Uvod	394
7.2.2. Opseg primjene	395
7.2.3. Stupnjevi tajnosti	395
7.2.4. Klasifikacija i deklasifikacija	396
7.2.5. Pristup podacima i zaštita podataka	397
7.2.6. Neklasificirani podaci	399
7.3. Poslovna i profesionalna tajna	400
7.3.1. Primjena starog Zakona o zaštiti tajnosti podataka	400
7.3.2. Poslovna tajna	401
7.3.2.1. Definicija poslovne tajne	401
7.3.2.2. Čuvanje poslovne tajne drugih osoba	401
7.3.2.3. Izuzeci od obveze čuvanja poslovne tajne	402
7.3.3. Primjena općih odredbi Zakona o zaštiti tajnosti podataka	403
7.3.4. Kazneno djelo izdavanja i neovlaštenog pribavljanja poslovne tajne	405
7.3.5. Pravilnik o tajnosti poslovnih podataka	406
7.3.5.1. Odredbe Zakona o zaštiti tajnosti podataka	406
7.3.5.2. Potreba za donošenjem pravilnika o čuvanju poslovne tajne	407
7.3.5.3. Ugovor o povjerljivosti (NDA)	408
7.3.6. Razlika između poslovne tajne i podataka od javnog interesa	410
7.3.7. Profesionalna tajna	411

7.4. Zaštita osobnih podataka	412
7.4.1. Uvod	412
7.4.2. Pojam osobnog podatka i opseg Zakona	413
7.4.3. Obrada osobnih podataka	415
7.4.4. Prikupljanje osobnih podataka	416
7.4.5. Evidencija o zbirci osobnih podataka	418
7.4.6. Posebne kategorije osobnih podataka	420
7.4.7. Agencija za zaštitu osobnih podataka	421

8. Pravo i informacijske tehnologije **423**

8.1. Uvod	424
8.2. Pravni aspekti kompanijskih internetskih stranica	424
8.2.1. Osnova virtualnog identiteta – internetska domena	424
8.2.2. Obvezni podaci na webu trgovačkog društva	427
8.3. Neke specifičnosti internetske trgovine	428
8.3.1. Zakon o elektroničkoj trgovini	428
8.3.2. Osnove internetskog reklamiranja	432
8.3.3. Ugovaranje kartičnog plaćanja putem Interneta	433
8.3.4. Specifičnosti ugovaranja smještaja internetskih stranica i ugovaranja izrade sadržaja	433
8.4. Promidžba elektroničkom poštom	435
8.4.1. Uvodno o promidžbi elektroničkom poštom	435
8.4.2. Neželjena elektronička pošta	435
8.4.3. Što je zabranjeno?	437
8.4.4. Što je dozvoljeno?	438
8.4.5. Obveze operatora	439
8.4.6. Kaznene odredbe	440
8.5. Elektronički potpis	441
8.5.1. Uvodno o bespapirnom poslovanju	441
8.5.2. Čemu služi elektronički potpis?	442
8.5.3. Pravno definiranje elektroničkog potpisa	442
8.5.4. Certifikati elektroničkog potpisa i naprednog elektroničkog potpisa	444
8.6. Elektronička isprava	445
8.6.1. Uvodno o elektroničkoj ispravi	445
8.6.2. Sastavni dijelovi elektroničke isprave	446
8.6.3. Izvornik i preslika elektroničke isprave	446
8.6.4. Mogućnosti primjene elektroničke isprave u gospodarstvu	448
8.7. Računalni (cyber) kriminal	448
8.7.1. Uvod	448
8.7.2. Konvencija o kibernetičkom kriminalu	449

8.7.3. Opseg pojma <i>cyber</i> -kaznena djela	450
8.7.4. <i>Cyber</i> -kaznena djela u hrvatskom pravu	450
8.7.4.1. Povreda tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa i sustava – čl. 223 KZ	451
8.7.4.2. Računalno krivotvorenje – čl. 223.a KZ	452
8.7.4.3. Računalna prijevarena – čl. 224.a KZ	453
8.7.4.4. Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži – čl. 197.a KZ	454
8.7.4.5. Rasna i druga diskriminacija – čl. 174. KZ-a	455
8.7.4.6. Zaključno o <i>cyber</i> -kaznenim djelima u hrvatskom pravu	456

9. Porezni sustav Republike Hrvatske **459**

9.1. Uvod	460
9.2. Porez na dobit	460
9.2.1. Porezni obveznik	460
9.2.2. Porezna osnovica	462
9.2.2.1. <i>Thin Capitalization Rule</i>	464
9.2.2.2. Amortizacija	464
9.2.2.3. Porezna osnovica u poslovanju između povezanih osoba (<i>Transfer Pricing Rules</i>)	464
9.2.3. Porezna stopa	466
9.2.4. Porezno razdoblje	466
9.2.5. Porez po odbitku	466
9.2.6. Obračunavanje i plaćanje poreza na dobit	467
9.3. Porez na dohodak	467
9.3.1. Porezni obveznik	467
9.3.2. Dohodak	468
9.3.3. Porezna osnovica	469
9.3.3.1. Osobni odbitak	470
9.3.4. Porezna stopa	470
9.3.5. Porezno razdoblje	471
9.3.6. Utvrđivanje i plaćanje poreza na dohodak	471
9.4. Porez na dodanu vrijednost	471
9.4.1. Predmet oporezivanja	471
9.4.2. Mjesto oporezivanja	472
9.4.3. Porezni obveznik	472
9.4.4. Nastanak porezne obveze	473
9.4.5. Porezna osnovica	473
9.4.6. Porezna stopa	474
9.4.7. Obračun i plaćanje poreza na dodanu vrijednost	475
9.4.7.1. Odbitak pretporeza	475

9.5. Prirez	475
9.6. Doprinosi za obvezna osiguranja	476
9.6.1. Osnovica i stope doprinosa	476
9.6.2. Obračun i plaćanje doprinosa	477

10. Ekonomska analiza prava **479**

10.1. Uvod – zašto nam treba ekonomska analiza prava?	480
10.2. Definiranje pojma i predmeta ekonomske analize prava	482
10.3. Ekonomska analiza vlasničkih prava	483
10.3.1. Ekonomska opravdanost pravnog tretmana nepovredivosti individualnog vlasništva	483
10.3.2. Ekonomska opravdanost isključenja dobara iz režima privatnog vlasništva – javna imovina	488
10.4. Ekonomska analiza prava intelektualnog vlasništva	492
10.4.1. Ekonomska opravdanost nepovredivosti i isključivosti prava nositelja patenta	493
10.4.1.2. Argumenti za isključivost i monopolizaciju	493
10.4.1.3. Argumenti protiv isključivosti i monopolizacije	495
10.5. Zaključak	498

11. Pravo osiguranja **501**

11.1. Uvod	502
11.2. Pravni izvori	502
11.2.1. Pravo osiguranja Europske unije	503
11.2.2. Pravo osiguranja Republike Hrvatske	504
11.3. Tržište osiguranja	506
11.3.1. Sudionici	506
11.3.2. Segmenti tržišta osiguranja	507
11.4. Ugovorno pravo osiguranja	510
11.4.1. Polica osiguranja	510
11.4.2. Uvjeti osiguranja	510
11.4.3. List pokrića	511
11.4.4. Ugovor o osiguranju	512
11.4.4.1. Sklapanje ugovora o osiguranju	512
11.4.4.1.1. Sklapanje ugovora o osiguranju u ime druge osobe bez ovlaštenja	514
11.4.4.1.2. Sklapanje ugovora za tuđi račun ili za račun koga se tiče	515

11.4.4.1.3. Sklapanje ugovora preko ovlaštenog zastupnika u osiguranju	516
11.4.4.1.4. Sklapanje ugovora o osiguranju i predaja police osiguranja	517
11.4.4.2. Obveze ugovornih strana	518
11.4.4.2.1. Obveze osiguranika odnosno ugovaratelja osiguranja	518
11.4.4.2.2. Obveze osiguratelja	521
11.4.4.3. Pojam osiguranog rizika	525
11.4.4.4. Šteta	527
11.4.4.4.1. Uzročna veza između rizika i nastale štete	528
11.4.4.4.2. Ograničenja	528
11.4.4.4.3. Teret dokazivanja osiguranog slučaja	529
11.4.4.5. Prigovori osiguratelja protiv odštetnog zahtjeva	530
11.4.4.6. Prestanak ugovora o osiguranju	531
11.5. Društvo za osiguranje	534
11.5.1. Statusne odredbe	535
11.5.2. Ovlašteni imenovani aktuar	537
11.5.3. Unutarnji revizor	538
11.5.4. Upravljanje rizicima	538
11.6. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga	540

12. Financijske institucije i financijsko ugovorno pravo 543

12.1. Uvod	544
12.2. Financijske institucije	544
12.2.1. Izvori prava za financijske institucije	544
12.2.2. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga	547
12.2.3. Investicijski fondovi	549
12.2.4. Investicijska društva	552
12.2.5. Burze	553
12.2.6. Središnje klirinško depozitarno društvo	554
12.3. Financijsko ugovorno pravo	556
12.3.1. Opcijski ugovor	556
12.3.1.1. Općenito o opcijama	556
12.3.1.2. Vrste opcija	557
12.3.1.3. Pojam opcijskog ugovora	559
12.3.1.4. Značajke i pravna priroda opcijskog ugovora	559
12.3.1.5. Sklapanje opcijskog ugovora	560
12.3.1.6. Raskid opcijskog ugovora	561
12.3.2. Ugovor o zamjeni (<i>swapu</i>)	562
12.3.2.1. Općenito o <i>swapu</i>	562
12.3.2.2. Vrste <i>swapova</i>	563
12.3.2.3. Pojam ugovora o <i>swapu</i>	565

12.3.2.4. Značajke i pravna priroda ugovora o <i>swapu</i>	565
12.3.2.5. Sklapanje i raskid ugovora o <i>swapu</i>	565
12.3.3. Terminski ugovori	565
12.3.3.1. Općenito o terminskim ugovorima	565
12.3.3.2. Vrste terminskih ugovora	566
12.3.3.3. Pojam terminskih ugovora	567

13. Prikupljanje kapitala i međunarodni ugovori **569**

Osnovni oblici prikupljanja kapitala	570
13.1. Vrijednosni papiri	570
13.1.1. Uvod	570
13.1.2. Prenosivi vrijednosni papiri	570
13.1.2.1. Dužnički vrijednosni papiri	570
13.1.2.1.1. High-yield i investment grade bonds	573
13.1.2.1.2. Ugovorna dokumentacija pri izdavanju obveznica	574
13.1.2.1.3. Pravo društva na otkup obveznica (<i>callability</i>)	576
13.1.2.1.4. <i>Sinking fund provision</i>	577
13.1.2.2. Vlasnički vrijednosni papiri	577
13.1.2.2.1. Dionički kapital	579
13.1.2.2.2. <i>Stock rights</i>	580
13.1.2.2.3. Vrste dionica	581
13.1.2.2.4. Vrijednost dionica	582
13.1.3. Instrumenti tržišta novca	583
13.1.4. Jedinice u subjektima za zajednička ulaganja	584
13.1.5. Izvedenice	585
13.1.5.1. Opcije i varanti	585
13.1.5.1.1. Opcije	585
13.1.5.1.2. Varanti	587
13.1.5.2. Budućnosnice i unaprijedni ugovori	589
13.1.5.2.1. Unaprijedni (<i>forward</i>) ugovori	589
13.1.5.2.2. Budućnosnice (<i>futures</i>)	590
13.1.5.3. <i>Swap</i> ugovori	591
13.1.5.3.1. Kamatni <i>swap</i>	591
13.1.5.3.2. Valutni <i>swap</i>	592
13.1.5.3.3. Kreditni <i>swap</i>	593
13.1.5.4. Osigurane dužničke obveze	595
13.2. Revolving i indicirani krediti	595
Međunarodni trgovački ugovori, rješavanje međunarodnih sporova i borba protiv korupcije u poslovnom svijetu	597
13.3.1. Međunarodno poslovanje	597
13.3.2. Rješavanje sporova proizašlih iz međunarodnih trgovačkih ugovora	599
13.3.3. Borba protiv korupcije u poslovnom svijetu	605

Literatura **613**